

Asia: VN/34601/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain 43 §:n ja ammattikorkeakoululain 32 §:n muuttamisesta (yhden opiskeluoikeuden säännös)

Lausunnonantajan lausunto

Ovatko esityksen tavoitteet kannatettavia?

Isossa kuvassa on kannatettavaa, että opiskeluoikeudet eivät kasaannu yksittäisille hakijoille. Tällä nostetaan korkeakoulutettavien määrää.

Onko esitys kannatettava? Perustelkaa myönteinen tai kielteinen kantanne.

Pääpiirteissään kannatettava, mutta esityksessä ei ole otettu huomioon hakijan psykologiaa. Kaikki erilaiset kiintiöt ja rajoitukset yhdessä saattavat johtaa optimointiin, jossa korkeakoulupaikkoja jätetään ottamatta vastaan. Ensikertalaisuuskiintiö jo nykyisellään hidastaa opiskelupaikkojen vastaanottoa. Kun ensikertalaisuuskiintiö yhdistyy tähän esitykseen, kokonaisuus ei ole optimaalinen. Olisiko tässä tilanteessa syytä harkita ensikertalaisuuskiintiöstä luopumista?

Ovatko esityksen vaikutusarviot oikeansuuntaiset? Puuttuuko vaikutusarvioista jotakin?

Tämänhetkinen rahoitusmalli rankaisee korkeakoulua, mikäli tutkintoon valmistuvalla on jo tehtynä aiempi korkeakoulututkinto. Tämä on esteenä korkeakoulujen halukkuudelle ottaa opiskelijoiksi toisen tutkinnon tekijöitä. Toisia tutkintoja on pitkään käytetty osaamisen täydentämiseen. Vie aikansa, ennen kuin pienet osaamiskokonaisuudet tai muut vastaavat koetaan yhtä tasokkaaksi osaamistason nostamiseen kuin tutkinnot. Tämä voi kaventaa moniosaajien määrää ja toisaalta ei kannusta ottamaan vastaan opiskelupaikkaa, joka ei ole ”unelmien täyttymys”. Tämä näkökulma puuttuu vaikutusarvioista.

Muut huomionne esityksestä

Viestiminen tästä muutoksesta erityisesti hakijoille on haastavaa. Koska edellisen opiskelupaikan menetyksestä tehdään hallinnollinen päätös, on todennäköistä, että korkeakoulut saavat käsiteltäväksi ison määrän oikaisuvaatimuksia. Edellä mainitut toimet lisäävät korkeakoulujen manuaalista työtä. On tärkeää saada Opintopolkuun kiireellisesti näitä menettelyitä tukevia sähköisiä ratkaisuja.

Hiillos Minna
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu OY